

Peiling:

Koop- en drinkgedrag van Friese 16- en 17-jarigen
na invoering van de nieuwe Drank- en Horecawet

September 2014

Opdrachtgever: Platform Nuchtere Fries

Platform Nuchtere Fries is een samenwerking tussen alle Friese gemeenten, GGD Fryslân, Verslavingszorg Noord Nederland, Politie Fryslân, Koninklijke Horeca Nederland en Provincie Fryslân om het alcohol- en drugsgebruik onder jongeren (onder de achttien) tegen te gaan en verantwoord alcoholgebruik onder jongeren boven de achttien te bevorderen.

Uitvoering: studenten van de NHL Hogeschool

Begeleiding: Bert Soenveld, GGD Fryslân en Jurre Ras, gemeente Ooststellingwerf

Samenvatting van de resultaten

De meeste Friese jongeren van 16 en 17 jaar zeggen hun gedrag op het gebied van kopen en drinken van alcohol in 2014 niet te hebben aangepast. Zo'n vier op de tien zegt dit wel te hebben gedaan. Deze groep heeft vooral het koopgedrag en in mindere mate ook het drinkgedrag aangepast ten opzichte van 2013.

De aanpassing van het gedrag wordt volgens de jongeren vooral ingegeven door de wettelijke maatregelen. Ongeveer een op de vijf jongeren geeft aan geen alcohol (meer) te kopen of te drinken omdat ze alcohol niet zo belangrijk vindt. Een op de zeven jongeren geeft aan te zijn gaan minderen met het drinken van alcohol. Een op de twintig geeft aan dat het niet (meer) mag van zijn of haar ouders.

Verreweg de meeste jongeren geven aan dat zij nu vooral via oudere vrienden of ouders aan drank komen. Een duidelijke minderheid geeft aan dat ze kopen zonder identiteitsbewijs, dat ze die van iemand anders lenen of dat ze het identiteitsbewijs vervalsen (nog geen 3%).

De jongeren geven aan in 2014 meer bij vrienden of thuis te drinken dan in discotheken of kroegen. Uit de antwoorden van de jongeren op de vraag waar zij alcohol kopen, blijkt geen grote verschuiving van de horeca naar hokken en keten. Alleen op het platteland lijkt dit in beperkte mate zo te zijn. De meeste jongeren geven aan in kroegen, hokken en keten nog steeds alcohol te kunnen kopen. Daarentegen lijkt dit in de discotheken veel minder mogelijk. Opvallend is dat de jongeren in zowel 2013 als in 2014 relatief weinig naar de sportkantine gaan om alcohol te kopen en drinken.

Een derde van de jongeren geeft aan wel open te staan voor alcoholvrije feesten in discotheek of kroeg. Een meerderheid geeft aan het oneens te zijn met de stelling dat het vieren van vakantie in Nederland niet meer zo leuk is vanwege de nieuwe leeftijdsgrens. Een overgrote meerderheid geeft aan dat je zonder alcohol best een leuke vakantie kunt hebben of dingen kunt ondernemen in je vrije tijd. Een derde van de gevraagde jongeren vindt de ophoging van de leeftijdsgrens een goede maatregel.

Verantwoording

In opdracht van het Platform Nuchtere Fries hebben studenten van de NHL Hogeschool onder Friese 16- en 17-jarigen gepeild in hoeverre, op welke wijze en waarom zij hun koop- en drinkgedrag hebben veranderd na de invoering van de nieuwe drank- en horecawet (DHW) met de verhoging van de leeftijdsgrens voor alcohol van 16 naar 18 jaar. Deze peiling beschouwt het Platform Nuchtere Fries als nulmeting. De cultuuromslag die we als maatschappij willen bereiken als het gaat om alcoholgebruik onder jongeren kost veel tijd.

536 jongeren hebben deelgenomen aan de online peiling die in de zomer van 2014 middels Facebook onder de doelgroep is uitgezet. Het ruime merendeel van alle 16- en 17-jarigen maakt gebruik van Facebook. In de rest van dit rapport wordt dan ook gesproken over de 16- en 17-jarigen.

De uitkomsten zijn niet getoetst op significantie. Eventueel gevonden verschillen kunnen dus berusten op toeval, zij het dat grote verschillen in aantallen en percentages wel degelijk een indicatie kunnen geven.

Er is respondenten gevraagd naar hun gedrag. Bekend is dat vragen naar het eigen 'beweerde' gedrag altijd het 'risico' geeft gekleurd te worden in positieve of negatieve zin. Daarom moeten de uitkomsten van deze peiling met enige voorzichtigheid worden beschouwd.

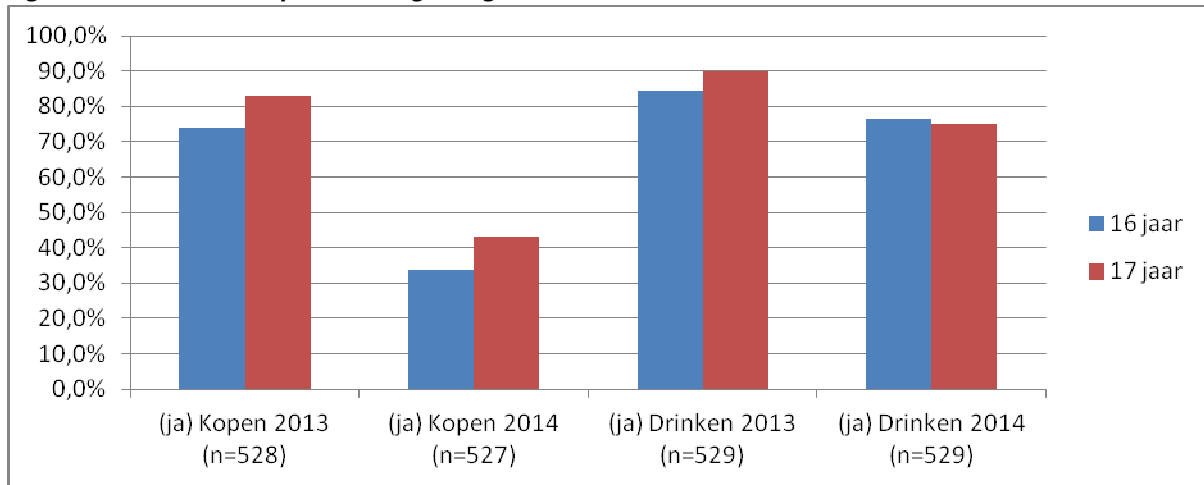
In de onderstaande tabel staat de verdeling van de respondenten naar achtergrondkenmerken. Er is verschil te zien in de totalen, dit komt omdat niet elke respondent elke vraag heeft ingevuld.

Tabel 1: Demografische gegevens

Wat is je geslacht?	Totaal	Procent
Jongens	197	36,8%
Meisjes	333	62,1%
Totaal	530	98,9%
Leeftijd	Totaal	Procent
16	278	51,9%
17	258	48,1%
Totaal	536	100,0%
Woonplaats	Totaal	Procent
Stedelijk gebied	109	20,3%
Platteland	427	79,7%
Totaal	536	100,0%
Opleiding	Totaal	Procent
vmbo	100	18,7%
havo	115	21,5%
vwo	52	9,7%
mbo	245	45,7%
hbo	12	2,2%
Geen	10	1,9%
Totaal	534	99,6%

Resultaten

Figuur 1: overzicht koop- en drinkgedrag in 2013 en 2014

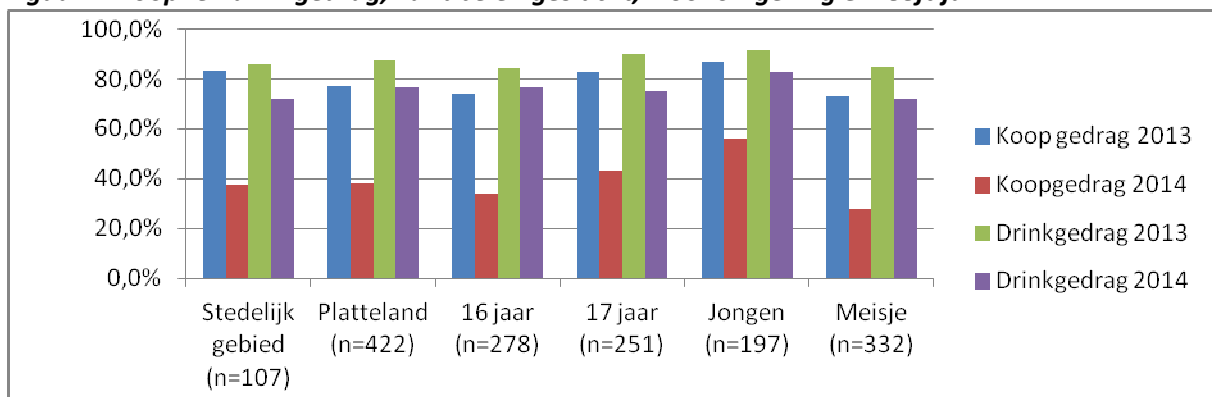
In bovenstaand figuur is te zien dat het kopen van alcohol door de groep van 16 en 17 jaar aanzienlijk is gedaald ten opzichte van 2013. In dat jaar kocht 74,0% van de 16-jarigen en 82,9% van de 17-jarigen alcohol. In 2014 was dit nog maar 33,8% van de 16-jarigen en 43,0% van de 17-jarigen. Dit is nagenoeg een halvering.

Te zien is dat het drinkgedrag lijkt te zijn gedaald ten opzichte van 2013. De daling is veel minder sterk dan te zien is bij het kopen.

In 2013 dronk 84,5% van de 16-jarigen en 90,0% van de 17-jarigen alcohol. In 2014 drinkt nu 76,6% van de 16-jarigen en 74,9% van de 17-jarigen alcohol. Als we kijken naar de trend is er tussen beide leeftijdsgroepen geen verschil zichtbaar.

In het volgende figuur is het beeld te zien wat betreft de variabelen: geslacht, woonomgeving en wederom leeftijd.

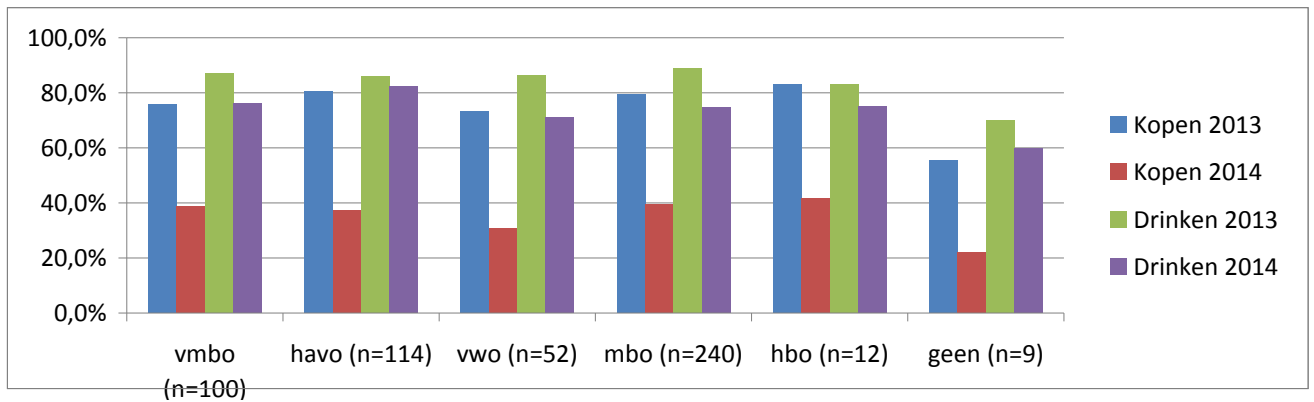
Figuur 2: koop- en drinkgedrag, variabelen geslacht, woonomgeving en leeftijd

Het beeld dat naar voren komt in figuur 1 valt ook waar te nemen in figuur 2. Hier is gekeken naar de variabelen woongebied en geslacht. In algemene zin is de conclusie dat er tussen de beide jaren een groot verschil zit in het kopen van alcohol en een klein verschil in drinkgedrag. Dit is beeld gelijk, ongeacht geslacht, leeftijd of woongebied.

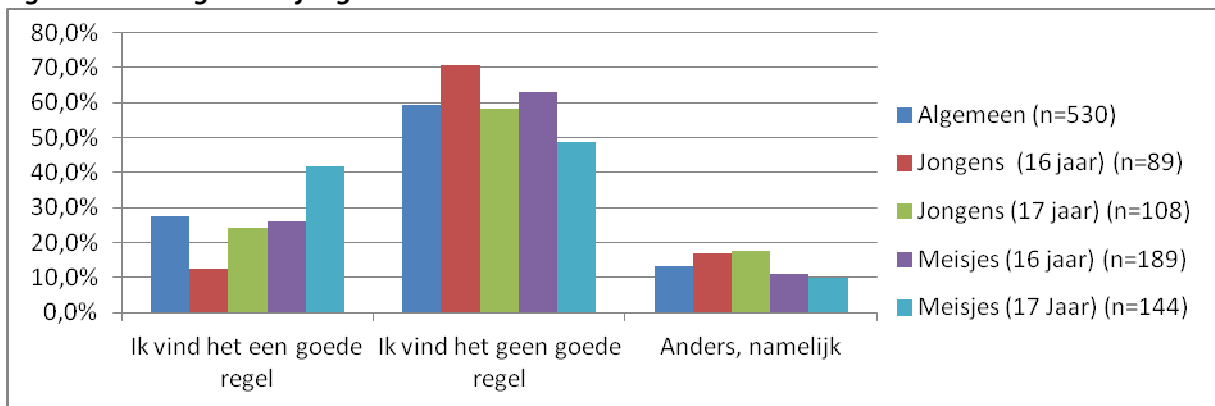
In de enquête is ook gevraagd naar de opleiding van de respondenten. In onderstaande figuur worden de uitkomsten zichtbaar als gekeken wordt naar de opleidingen vmbo, havo, vwo en mbo. Deze figuur laat zien dat hetgeen hierboven is aangegeven ook terug te zien is in de opleidingen.

Figuur 3: koop- en drinkgedrag, variabele opleiding

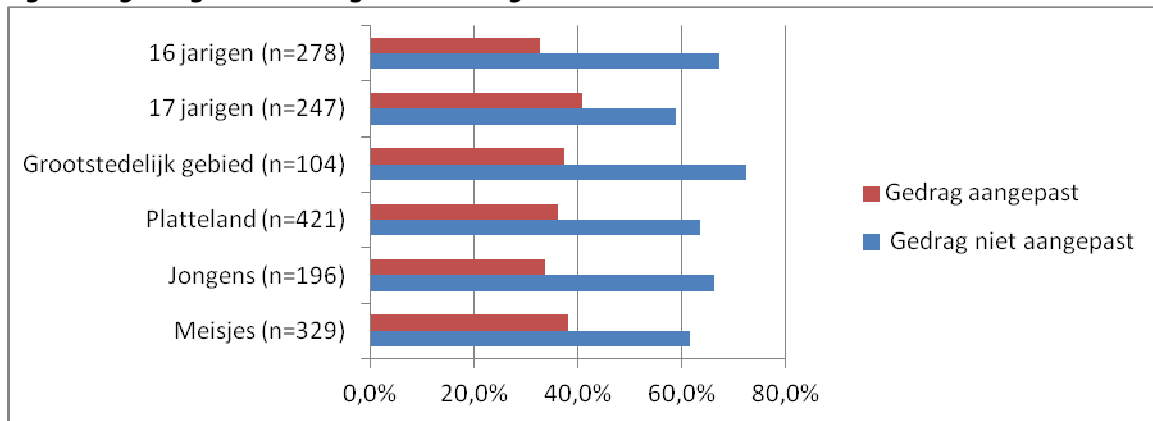
In de enquête is ook gevraagd naar de mening van jongeren over de nieuwe Drink- en Horecawet inzake alcohol, kopen en bezit. In onderstaande figuur is te zien hoe de jongeren daar over denken.

Figuur 4: meningen van jongeren over de nieuwe Drink- en Horecawet

Van alle respondenten vindt 27,5% de nieuwe regels goed (in de enquête is het woord “regel” gebruikt), 59,4% vond het geen goede regel en 13,1% heeft anders, namelijk ingevuld. Er zijn wat verschillen te zien tussen jongens en meisjes, maar in hoeverre deze betekenis hebben valt niet te zeggen. Opvallend is dat jongens en meisjes van 17 jaar anders lijken te oordelen dan die van 16 jaar. Ze lijken het er meer mee eens te zijn.

Figuur 5: gedragsverandering na invoering van de DHW

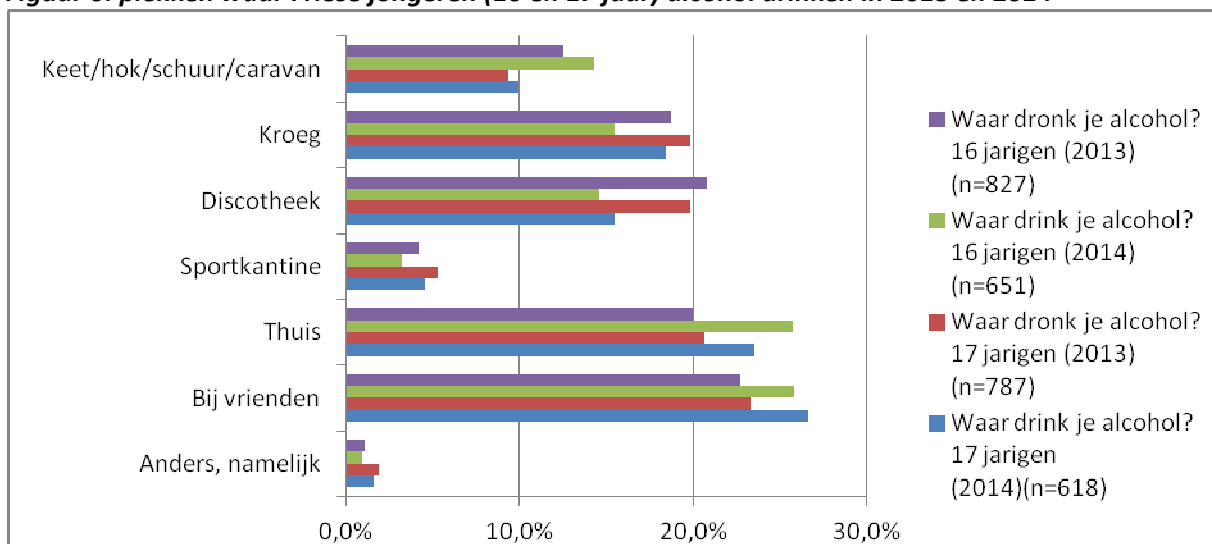

In bovenstaande figuur is te zien dat de 17-jarigen over het algemeen meer hun gedrag lijken te hebben aangepast (40,9%) in vergelijking met de 16-jarigen (32,7%). De figuur laat ook zien dat de meisjes over het algemeen meer hun gedrag aanpassen (38,3%) in vergelijking met de jongens (33,7%). Of de verschillen ook significant zijn, is niet aan te geven; daarvoor is een nadere analyse nodig.

Over het algemeen is er in de resultaten te zien dat jongeren hun gedrag in meerderheid mogelijk niet hebben aangepast op de nieuwe DHW. Toch geeft ongeveer een derde aan dit wel te hebben gedaan. Dat zal dan vooral betrekking hebben op het koopgedrag (zie ook figuur 1). De jongeren die in 2013 geen alcohol dronken en dit in 2014 ook niet hebben gedaan, hebben uiteraard hun gedrag niet aangepast en zijn in de analyse wel meegenomen. Dat zou van invloed kunnen zijn op de hoogte van het percentage van "niet aangepast".

Jongeren van 16 en 17 jaar kopen en drinken zowel in 2013 als in 2014 vooral in het weekend alcoholhoudende dranken. Op welke plekken zij dit doen geeft de volgende figuur weer:

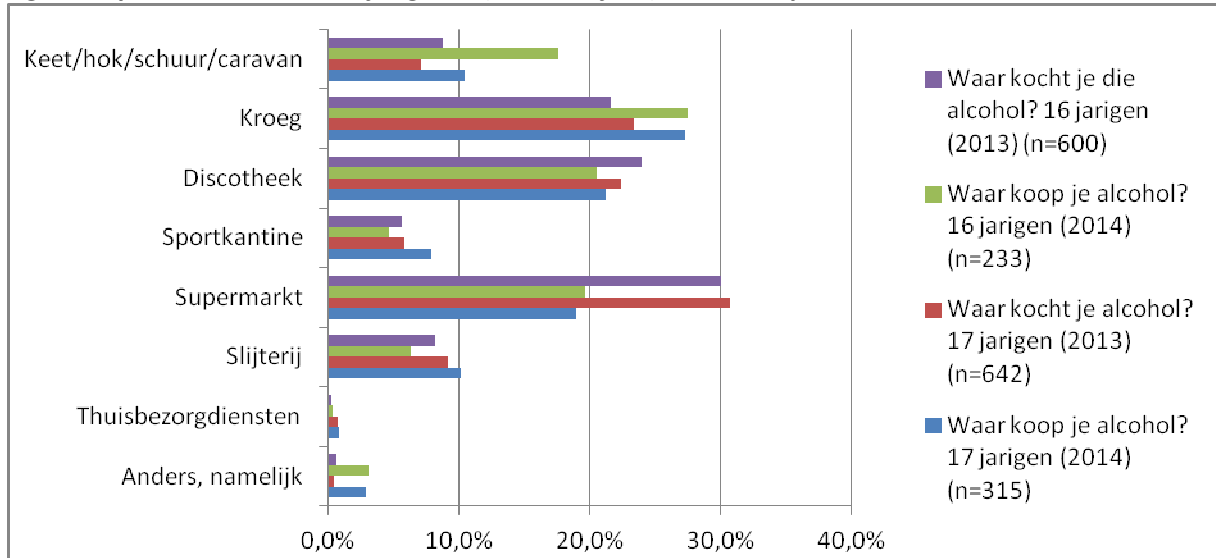
Figuur 6: plekken waar Friese jongeren (16 en 17 jaar) alcohol drinken in 2013 en 2014

Hier valt op dat in de reguliere horeca minder wordt gekocht en gedronken in 2014, vergeleken met 2013. De daling is het meest zichtbaar bij de discotheeken. In de sportkantines wordt relatief weinig gekocht en gedronken, zowel in 2013 als ook in 2014. Er is wel een lichte toename van kopen en drinken als het gaat om hokken, keten, thuissituaties en bij vrienden.

De af- en toename is zichtbaar bij zowel jongens als meisjes, en ook bij 16- en 17-jarigen. Er valt niet uit af te leiden dat jongeren vooral overstappen van de reguliere Horeca naar hokken en keten. Er lijkt sprake te zijn van een lichte toename van het kopen en drinken in hokken en keten.

Figuur 7: plekken waar Friese jongeren (16 en 17 jaar) alcohol kopen in 2013 en 2014

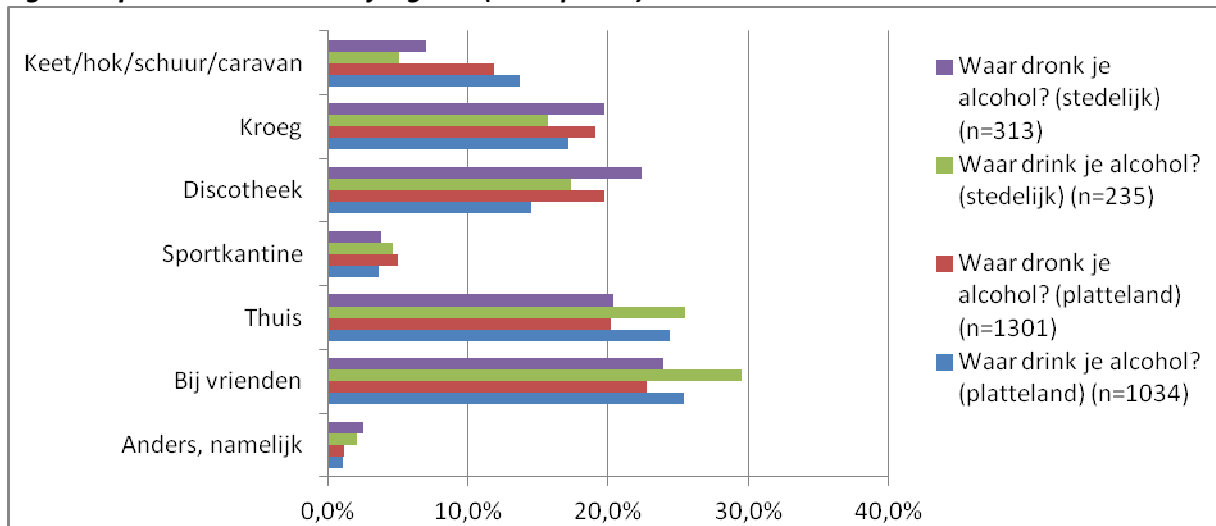

Inzoomend op het koopgedrag valt te constateren dat vooral de 16-jarigen meer dan in 2013 alcohol kopen in hokken en keten. Bij de 17-jarigen lijkt dat wat minder sterk. Opvallend is wel dat het kopen in de kroeg wat toe lijkt te nemen, maar in de discotheek en vooral in de supermarkt afneemt. Dat zou er op kunnen wijzen dat de controle in supermarkten en wellicht ook in de discotheken strenger is of als strenger wordt ingeschat.

De gevonden verschillen bij slijterijen en sportkantines zijn dermate gering dat daar geen betekenis aan mag worden toegekend.

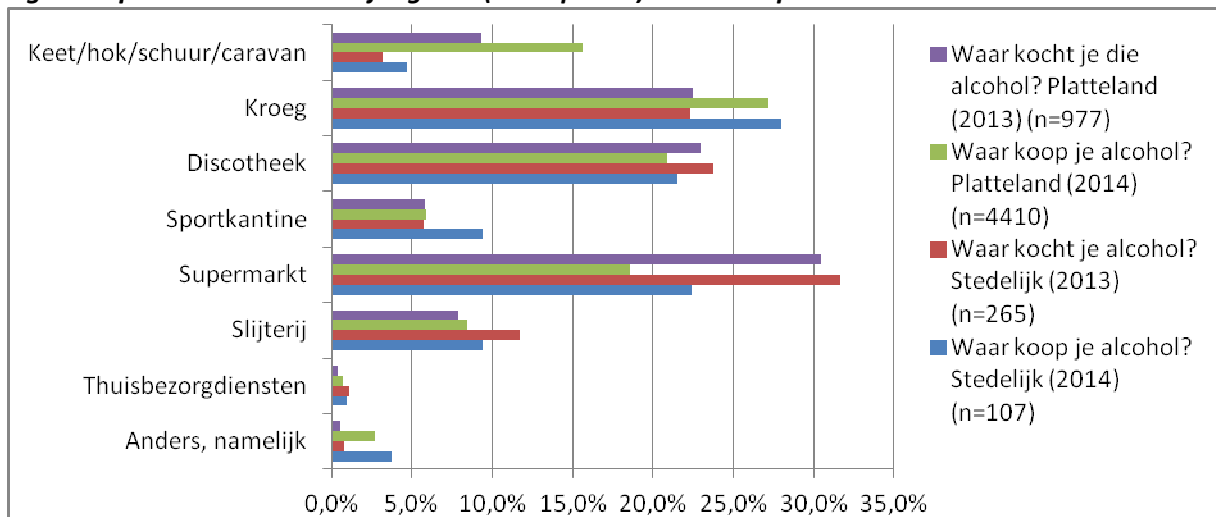
Zo te zien is de aankoop van alcohol via thuisbezorgdiensten minimaal.

Figuur 8: plekken waar Friese jongeren (woonplaats) alcohol drinken in 2013 en 2014

Figuur 8 laat zien dat de meeste jongeren naar eigen zeggen vooral alcohol thuis en bij vrienden dronken en drinken. Daarna volgen discotheeken en kroegen en de hokken en keten. Ook hier wordt de sportkantine relatief weinig genoemd. Binnen de genoemde plekken treden wat verschuivingen op als we 2013 vergelijken met 2014. Welke betekenis hieraan moet worden toegekend is lastig te beoordelen. Het lijkt erop dat in de kroegen en discotheeken minder wordt gedronken en thuis en bij vrienden meer. Het beeld betreffende de hokken en keten is wat diffuus; jongeren uit de stedelijke gebieden lijken wat minder te drinken in hokken en keten en die van het platteland meer. Het zijn echter geen grote verschillen, en er kunnen dan ook geen conclusies aan worden verbonden. Het beeld is duidelijk: meer thuis en bij vrienden en minder in kroegen en discotheeken.

Figuur 9: plekken waar Friese jongeren (woonplaats) alcohol kopen in 2013 en 2014

Figuur 9 geeft enige toename te zien in het koopgedrag van “plattelands”-jongeren als het gaat om hokken/keten, en kroeg (vergeleken is 2013 met 2014). Met name het beeld wat betreft de kroegen roept vragen op als je dat vergelijkt met figuur 8. Het lijkt erop dat jongeren in 2014 minder alcohol drinken in vergelijking met 2013, maar meer kopen. Zowel in stedelijk gebieden als op het platteland geven jongeren aan dat ze minder vaak kopen in supermarkten; daar is sprake van een sterke daling ten opzichte van 2013. Plattelands jongeren kopen meer alcohol in de keet (9,3% in 2013 en 15,6% in

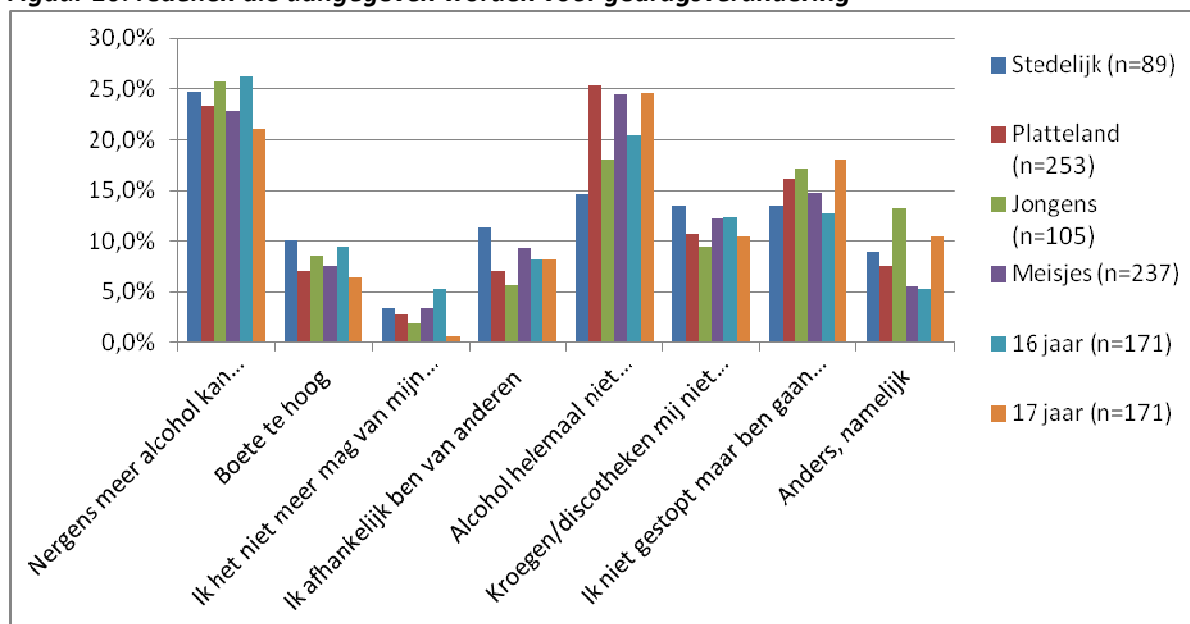
2014) en meer stedelijke jongeren lijken alcohol te kopen in de sportkantine (5,7% in 2013 en 9,4% in 2014).

Hier is tevens te zien dat de thuisbezorgdiensten nauwelijks gebruikt worden.

Al met al een enigszins verwarrend beeld dat op onderdelen niet goed te verklaren valt. Duidelijk lijkt wel dat er in supermarkten strenger gecontroleerd wordt of dat jongeren dat als zodanig inschatten en hun koopgedrag daarop hebben aangepast.

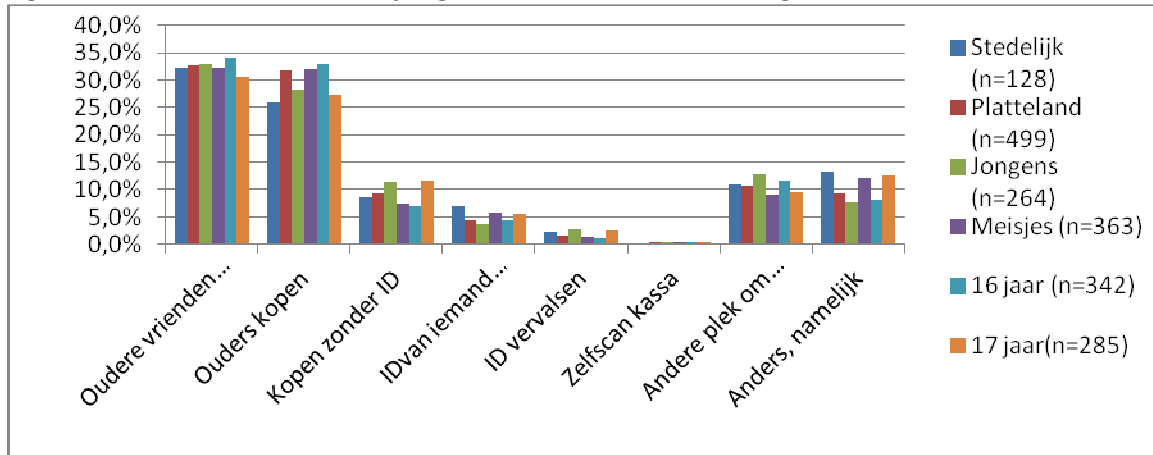
Gekeken naar de vraag over gedragsverandering heeft 37,3% van de Friese jongeren volgens eigen zeggen hun gedrag aangepast en 62,7% hun gedrag niet aangepast. Er zijn verschillende redenen gegeven waarom de Friese jongeren hun gedrag wel of niet hebben aangepast. Dit is weergegeven in de onderstaande figuur.

Figuur 10: redenen die aangegeven worden voor gedragsverandering

Figuur 10 laat zien dat de jongeren relatief vaak aangeven dat ze nergens meer alcohol kunnen kopen en/of dat ze alcohol niet zo belangrijk vinden. Daarnaast wordt er door de jongeren aangegeven dat ze niet gestopt zijn, maar zijn gaan minderen met alcohol. Tot slot worden er redenen genoemd die in de sfeer liggen van niet mogen kopen, de afhankelijkheid van anderen of het vooruitzicht van een boete. De meningen zijn het meest verdeeld als het gaat om het antwoord dat “alcohol helemaal niet belangrijk is”. Dat wordt het vaakst aangegeven door jongeren van het platteland, door meisjes en door 17-jarigen.

Figuur 11: hoe komen 16- en 17-jarigen, ondanks dat ze niet mogen drinken, aan alcohol?

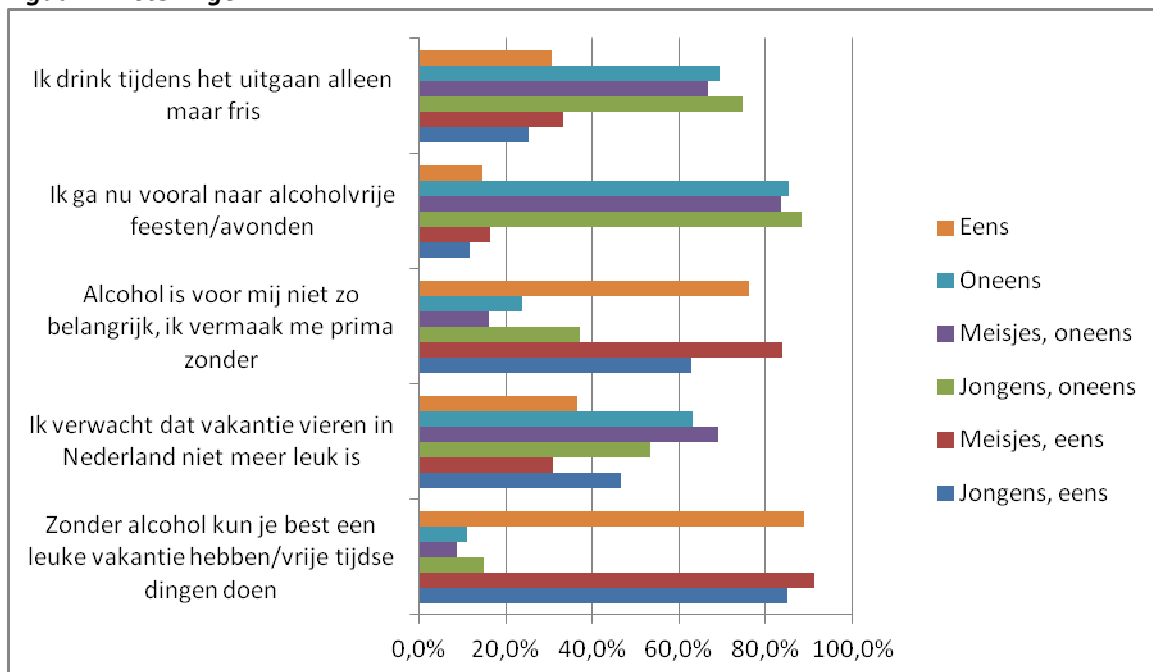

Zowel op het platteland en in het stedelijk gebied wordt er vooral aan ouders of vrienden gevraagd om de alcohol voor de jongeren te kopen. Een klein deel zegt te proberen alcohol te kopen zonder zijn/haar ID kaart of met die van een ander.

Het vervalsen van een ID kaart lijkt weinig te gebeuren, volgens de antwoorden van de respondenten. Hetzelfde lijkt het geval te zijn met de betaling via een zelfscankassa (het kan natuurlijk zijn dat deze nog maar weinig gebruikt worden door de supermarkten in Fryslân).

Aan het eind van de peiling onder jongeren van 16 en 17 jaar in Fryslân is hen een aantal stellingen voorgelegd over onderwerpen die gerelateerd zijn aan het al dan niet gebruik van alcohol.

Figuur 12: stellingen

In de figuur is te zien dat het alleen drinken van fris tijdens het uitgaan voor veel velen geen optie is. Verder blijkt dat een groot deel van de respondenten het oneens is met de stelling: 'Ik ga nu vooral naar alcoholvrije feesten/avonden'. Een mogelijke verklaring zou kunnen zijn dat deze niet of nauwelijks in de omgeving van een deel van de respondenten worden georganiseerd.

Veel jongeren geven aan dat ze alcohol niet zo belangrijk vinden en dat ze zich prima vermaken zonder. Dat gegeven leidt niet “een op een” tot het drinken van fris (1^e stelling).

In lijn met de mening over het belang van alcohol is de beantwoording van de stelling over een vakantie en vrije tijd activiteiten zonder alcohol. Veel jongeren zijn het eens met de stelling. Hoewel impliciet, geven jongeren in meerderheid aan dat ondanks het feit dat de wetgeving in Nederland veranderd is, ze hier nog steeds een leuke vakantie kunnen hebben.

Tabel 2: alcoholvrije feesten ja of nee?

Geantwoord met Ja	Kroeg	Discotheek	Keet/hok/schuur/caravan
In mijn omgeving zijn er op deze plekken alcoholvrij feesten/avonden.	13.99% (n=393)	38,02% (n=405)	12,57% (n=374)
Ik maak gebruik van de mogelijkheid die mijn omgeving biedt op alcoholvrije feesten/avonden.	10.54% (n=389)	16,25% (n=400)	11,05% (n=371)
Ik overweeg om naar alcoholvrije feesten/avonden te gaan.	24,81% (n=391)	31,34% (n=402)	21,98 (n=373)

Tabel 2 laat zien wat de Friese jongeren hebben ingevuld bij de verschillende mogelijkheden die te maken hebben met alcoholvrije feesten/avonden. Er is gevraagd aan de respondenten of er in hun omgeving alcoholvrije feesten/avonden worden georganiseerd in de kroeg, discotheek of keet, of ze hier gebruik van maken en of ze overwegen om hier naartoe te gaan. De jongeren hebben over het algemeen gezegd dat er in hun omgeving eigenlijk geen alcoholvrije feesten/avonden worden georganiseerd.

Afgaande op de reacties op de stellingen zou je de conclusie kunnen trekken dat een deel van de jongeren positief staat ten opzichte van het bezoeken van alcoholvrije feesten. De discotheek scoort daarbij het hoogst als het gaat om de plaats waar ze naar toe zouden willen gaan.

Bijlage: de gebruikte vragenlijst

Alcohol. Wel of niet?

Hallo,

Meedoen?

Graag willen we je een paar vragen stellen. Met ingang van 1 januari 2014 is een nieuwe wet ingevoerd over het kopen en drinken van alcohol. Hoe ga jij hiermee om? Koop- en drink je alcohol? En waar dan? Hoe doe jij dat in je vakantie? Wil je meedoen aan dit onderzoek door de online vragenlijst in te vullen? Het onderzoek is anoniem. Het invullen van de enquête kost 5-10 minuten.

Invullen

Vink één of meerdere antwoorden aan.

Als je 'anders, namelijk' aanvinkt, graag invullen wat dat dan is.

Tijdens het invullen van de vragenlijst kun je bijvoorbeeld van vraag 1 naar vraag 10 gaan en dan weer terug naar vraag 2.

Controleer goed of je alle vragen hebt ingevuld voordat je naar de volgende pagina gaat.

Alvast heel erg bedankt voor het invullen van de vragenlijst.

Gea de Boer

Ronald van Lunzen

Studenten van de Noordelijke Hogeschool te Leeuwarden (NHL)

Elke dag verloten we 5 T-shirts- op- naam onder de inzenders die de vragenlijst volledig ingevuld hebben teruggestuurd. Zie foto rechtsboven. Wil jij kans maken op zo'n T-shirt? Vul dan de vragenlijst in en stuur 'm op. Je moet dan wel even je e-mailadres invullen, je blijft anoniem. Dan kunnen we je mailen als je een T-shirt hebt gewonnen.

Enquête:

Bij de vragen 1 t/m 5 vragen we je naar persoonlijke gegevens

1 Wat is je geslacht?

- Jongen (1)
- Meisje (2)

2 Wat is je geboortedatum? Bijvoorbeeld: mei 1997

3 Hoe is je school- en/of werksituatie?

- School (1)
- Werk (2)
- Beide (3)
- Geen (4)

4 Welke opleiding volg je op dit moment?

- vmbo (1)
- havo (2)
- vwo (3)
- mbo (4)
- hbo (5)
- Geen (6)

5 Wat is je postcode? Bijvoorbeeld: 1234

Bij de volgende vragen hoor je misschien voor het eerst iets van de nieuwe regel over alcohol kopen en drinken.

6 Weet je dat 16 en 17-jarigen per 1 januari 2014 geen alcoholische dranken meer mogen kopen en drinken?

- Ja (1)
- Nee (2)

7 Vanaf 1 januari 2014 mogen jongeren tot 18 jaar geen alcohol kopen en drinken. Wat vind je van deze nieuwe regel?

- Ik vind het een goede regel (1)
- Ik vind het geen goede regel (2)
- Anders, namelijk: (3) _____

Bij de vragen 8 t/m 11 wordt informatie gevraagd over het drinken van alcohol in 2013.

8 Dronk je alcohol in 2013?

- Ja ► ga naar vraag 9 (1)
- Nee (2)

If Ja Is Selected, Then Skip To Zo ja, wanneer dronk je dan vooral al... If Nee Is Selected, Then Skip To Zo nee, waarom dronk je geen alcohol?...

9 Zo ja, wanneer dronk je dan vooral alcohol?

- Doordeweekse dagen (maandag t/m vrijdag) (1)
- Weekend (2)
- Beide (3)

10 Waar dronk je alcohol? Er zijn meerdere antwoorden mogelijk

- Keet/hok/schuur/caravan (1)
- Kroeg (2)
- Discotheek (3)
- Sportkantine (4)
- Thuis (5)
- Bij vrienden (6)
- Anders, namelijk: (7) _____

If Keet/hok/schuur/caravan Is Selected, Then Skip To End of Block
If Kroeg Is Selected, Then Skip To End of Block
If Discotheek Is Selected, Then Skip To End of Block
If Sportkantine Is Selected, Then Skip To End of Block
If Thuis Is Selected, Then Skip To End of Block
If Bij vrienden Is Selected, Then Skip To End of Block
If Anders, namelijk: Is Not Empty, Then Skip To End of Block
If Anders, namelijk: Is Selected, Then Skip To End of Block

11 Zo nee, waarom dronk je geen alcohol? Er zijn meerdere antwoorden mogelijk

- Ik mocht niet (1)
- Ik wilde niet (2)
- Ik vond het niet lekker (3)
- Het was te duur (4)
- Mijn vrienden/vriendinnen dronken niet, dus ik ook niet (5)
- Anders, namelijk: (6) _____

Vragen 12 t/m 14 gaan over het kopen van alcohol in 2013.

12 Heb je in 2013 alcohol gekocht?

- Ja ► ga naar vraag 15 (1)
- Nee ► ga naar vraag 13 (2)

If Ja ► ga naar vraag 13 Is Selected, Then Skip To Waar kocht je die alcohol? Er zijn m...
If Nee ► ga naar vraag 14 Is Selected, Then Skip To Zo nee, waarom kocht je geen alcohol?...

13 Waar kocht je die alcohol? Er zijn meerdere antwoorden mogelijk

- Keet/hok/schuur/caravan (1)
- Kroeg (2)
- Discotheek (3)
- Sportkantine (4)
- Supermarkt (5)
- Slijterij (6)
- Thuisbezorgdiensten (7)
- Anders, namelijk: (8) _____

If Keet/hok/schuur/caravan Is Selected, Then Skip To End of Block
If Kroeg Is Selected, Then Skip To End of Block
If Discotheek Is Selected, Then Skip To End of Block
If Sportkantine Is Selected, Then Skip To End of Block
If Supermarkt Is Selected, Then Skip To End of Block
If Slijterij Is Selected, Then Skip To End of Block
If Thuisbezorgdiensten Is Selected, Then Skip To End of Block
If Anders, namelijk: Is Not Empty, Then Skip To End of Block
If Anders, namelijk: Is Selected, Then Skip To End of Block

14 Zo nee, waarom kocht je geen alcohol? Er zijn meerdere antwoorden mogelijk

- Ik mocht niet (1)
- Ik wilde niet (2)
- Ik vond het niet lekker (3)
- Ik vond het te duur (4)
- Mijn vrienden/vriendinnen kochten niet, dus ik ook niet (5)
- Anders, namelijk: (6) _____

De vragen 15 t/m 18 gaan over het drinken van alcohol in de afgelopen drie maanden.

15 Heb je in de afgelopen drie maanden alcohol gedronken?

- Ja (1)
- Nee (2)

If Ja ► ga naar vraag 16 Is Selected, Then Skip To Zo ja, wanneer drink je de alcohol da...If Nee ► ga naar vraag 18 Is Selected, Then Skip To Zo nee, waarom drink je geen alcohol?...

16 Zo ja, wanneer drink je dan vooral alcohol?

- Doordeweekse dagen (maandag t/m vrijdag) (1)
- Weekend (zaterdag en zondag) (2)
- Beide (3)

17 Waar drink je alcohol? Er zijn meerdere antwoorden mogelijk

- Keet/hok/schuur/caravan (1)
- Kroeg (2)
- Discotheek (3)
- Sportkantine (4)
- Thuis (5)
- Bij vrienden (6)
- Anders, namelijk: (7) _____

If Keet/hok/schuur/caravan Is Selected, Then Skip To End of Block If Kroeg Is Selected, Then Skip To End of Block If Discotheek Is Selected, Then Skip To End of Block If Sportkantine Is Selected, Then Skip To End of Block If Thuis Is Selected, Then Skip To End of Block If Bij vrienden Is Selected, Then Skip To End of Block If Anders, namelijk: Is Not Empty, Then Skip To End of Block If Anders, namelijk: Is Selected, Then Skip To End of Block

18 Zo nee, waarom drink je geen alcohol? Er zijn meerdere antwoorden mogelijk

- Ik mag niet van de wet (1)
- Ik mag niet van mijn ouders (2)
- Ik wil het niet drinken (3)
- Ik drink het niet omdat ik het niet lekker vind (4)
- Ik vind het te duur (5)
- Mijn vrienden/vriendinnen drinken niet, dus ik ook niet (6)
- Anders, namelijk: (7) _____

Vragen 19 t/m 21 gaan over het kopen van alcohol in de afgelopen drie maanden.

19 Heb je in de afgelopen drie maanden alcohol gekocht?

- Ja (1)
- Nee (2)

If Ja ► ga naar vraag 20 Is Selected, Then Skip To Waar koop je alcohol? Er zijn meerde...If Nee ► ga naar vraag 21 Is Selected, Then Skip To Zo nee, waarom koop je geen alcohol? ...

20 Waar koop je alcohol? Er zijn meerdere antwoorden mogelijk

- Keet/hok/schuur/caravan (1)
- Kroeg (2)
- Discotheek (3)
- Sportkantine (4)
- Supermarkt (5)
- Slijterij (6)
- Thuisbezorgdiensten (7)
- Anders, namelijk: (8) _____

If Keet/hok/schuur/caravan Is Selected, Then Skip To End of Block
If Kroeg Is Selected, Then Skip To End of Block
If Discotheek Is Selected, Then Skip To End of Block
If Sportkantine Is Selected, Then Skip To End of Block
If Supermarkt Is Selected, Then Skip To End of Block
If Slijterij Is Selected, Then Skip To End of Block
If Thuisbezorgdiensten Is Selected, Then Skip To End of Block
If Anders, namelijk: Is Selected, Then Skip To End of Block
If Anders, namelijk: Is Not Empty, Then Skip To End of Block

21 Zo nee, waarom koop je geen alcohol? Er zijn meerdere antwoorden mogelijk

- Ik mag niet van de wet (1)
- Ik mag niet van mijn ouders (2)
- Ik wil het niet kopen (3)
- Ik koop het niet omdat ik het niet lekker vind (4)
- Ik vind het te duur (5)
- Mijn vrienden/vriendinnen kopen niet, dus ik ook niet (6)
- Anders, namelijk: (7) _____

De vragen 22 t/m 25 gaan over de verandering na de invoering van de nieuwe regel op 1 januari 2014.

22 Ik heb mijn gedrag aangepast op het gebied van het kopen en drinken van alcohol, nadat de regering op 1 januari 2014 de nieuwe regel heeft ingevoerd.

- Ja (1)
- Nee (2)

If Ja ► ga door naar vraag... Is Selected, Then Skip To Ik ben vanaf 1 januari gestopt met he...
If Nee ► ga door naar vra... Is Selected, Then Skip To Omdat ik zelf geen alcohol meer mag k...

23 Ik ben vanaf 1 januari gestopt met het kopen en drinken van alcohol omdat: Er zijn meerdere antwoorden mogelijk

- Ik nergens meer alcohol kan kopen/drinken (1)
- Ik de boete te hoog vind (2)
- Ik het niet meer mag van mijn ouders (3)
- Ik afhankelijk ben van anderen (4)
- Alcohol helemaal niet belangrijk is voor mij (5)
- Kroegen/discotheken mij niet meer toelaten (6)
- Ik niet gestopt ben, want ik ben gaan minderen (ten opzichte van 2013) (7)
- Anders, namelijk: (8) _____

If Ik nergens meer alcohol kan... Is Selected, Then Skip To End of Block
If Ik de boete te hoog vind Is Selected, Then Skip To End of Block
If Ik het niet meer mag van mi... Is Selected, Then Skip To End of Block
If Ik afhankelijk ben van anderen Is Selected, Then Skip To End of Block
If Alcohol helemaal niet belan... Is Selected, Then Skip To End of Block
If Kroegen/discotheken mij nie... Is Selected, Then Skip To End of Block
If Ik niet gestopt ben, want i... Is Selected, Then Skip To End of Block
If Anders, namelijk: Is Selected, Then Skip To End of Block
If Anders, namelijk: Is Not Empty, Then Skip To End of Block

24 Omdat ik zelf geen alcohol meer mag kopen en drinken, doe ik het volgende om toch alcohol te krijgen: Er zijn meerdere antwoorden mogelijk

- Ik vraag mijn (oudere) vrienden om te kopen (1)
- Ik vraag mijn ouders om te kopen (2)
- Ik probeer alcohol te kopen zonder mijn ID-kaart (3)
- Ik vraag een ID-kaart van iemand anders die ouder is (4)
- Ik vervals mijn ID-kaart (5)
- Ik ga naar de zelfscan kassa om aan alcohol te komen (6)
- Ik ga nu naar een andere plek om alcohol te drinken ► Heb je dit als antwoord gegeven, ga dan naar vraag 25. Zo niet ga dan door naar vraag 26 (7)
- Anders, namelijk: (8) _____

If Ik ga nu naar een andere pl... Is Selected, Then Skip To Naar welke plek ga je dan om alcohol ...

25 Naar welke plek ga je dan om alcohol te drinken? Er zijn meerdere antwoorden mogelijk

- Keet/hok/schuur/caravan (1)
- Kroeg (2)
- Discotheek (3)
- Sportkantine (4)
- Thuis (5)
- Bij vrienden (6)
- Anders, namelijk: (7) _____

De vragen 26 t/m 31 zijn stellingen, geef aan of je het ermee eens bent of niet.

26 Zonder alcohol kun je best een leuke vakantie hebben of vrije tijdse dingen doen. Onder vrije tijdse dingen wordt verstaan: Leuke dingen doen met vrienden/vriendinnen, na het sporten nazitten of met vrienden chillen etc.

- Mee eens (1)
- Mee oneens (2)

27 Ik verwacht dat vakantie vieren in Nederland (vb. Waddeneiland) niet meer leuk is, omdat ik geen alcohol meer mag kopen/drinken en ga daarom nu liever naar het buitenland waar ik het wel mag.

- Mee eens (1)
- Niet mee eens (2)

28 Alcohol is voor mij niet zo belangrijk, ik vermaak me prima zonder.

- Mee eens (1)
- Oneens (2)

De volgende stellingen hebben betrekking tot de mogelijkheden om het zonder alcohol leuk te hebben.

29 Ik ga nu vooral naar alcoholvrije feesten/avonden.

- Mee eens (1)
- Niet mee eens (2)

30 Vul de hokjes in met ja of nee:

	In de discotheek		In de kroeg		In een keet/hok/schuur/caravan	
	Ja (1)	Nee (2)	Ja (1)	Nee (2)	Ja (1)	Nee (2)
In mijn omgeving wordt zijn er op deze plekken alcoholvrij feesten/avonden. (1)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ik maak gebruik van de mogelijkheid die mijn omgeving biedt op alcoholvrije feesten/avonden (2)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ik overweeg om naar alcoholvrije feesten/avonden te gaan. (3)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

31 Ik drink tijdens het uitgaan alleen fris.

- Mee eens (1)
- Oneens (2)

Wil jij in aanmerking komen voor een T-shirt met je eigen naam erop?

- Ja (1)
- Nee (2)

If Ja Is Selected, Then Skip To Laat hier dan je emailadres achter, e...If Nee Is Selected, Then Skip To End of Survey

Laat hier dan je e-mailadres achter, we nemen contact met je op als je gewonnen hebt.